

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน

ของ นายบุญส่ง กุลบุปผา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๕๘

เรื่องพิจารณาที่ ๑/๒๕๕๘

วันที่ ๒๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๘

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุยกพรรคดำรงไทย ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ เนื่องจากไม่ดำเนินการตามมาตรา ๘๒ หรือไม่

ประเด็นที่สอง ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ หรือไม่ และหัวหน้าพรรคหรือกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่มีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว จะต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘ หรือไม่

ความเห็น

ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุยกพรรคดำรงไทย ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ เนื่องจากไม่ดำเนินการตามมาตรา ๘๒ หรือไม่

พิจารณาคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเพิ่มเติม และเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า พรรคผู้ถูกร้องได้รับการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองจากนายทะเบียนพรรคการเมือง (ผู้ร้อง) ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๙ ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคและข้อบังคับพรรคเป็นจำนวนหลายครั้ง โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ๒ ครั้งหลังสุด คือ ประกาศฉบับลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๕

จำนวน ๗ คน และฉบับลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๖ จำนวน ๑๐ คน ผู้ถูกร้องได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๑ จำนวน ๗๒๘,๐๐๐ บาท (เจ็ดแสนสองหมื่นแปดพันบาทถ้วน) จากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้ว ต่อมาผู้ถูกร้องได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ จัดส่งให้ผู้ร้องทางไปรษณีย์เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๗ แต่ผู้ถูกร้องมิได้จัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบรายงานการใช้จ่ายเงินดังกล่าวแต่อย่างใด ผู้ร้องจึงได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๒/๕๙๙๐ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๗ แจ้งให้ผู้ถูกร้องจัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือแจ้งจากผู้ร้อง โดยผู้ถูกร้องได้รับหนังสือดังกล่าว เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๗ เมื่อครบกำหนดระยะเวลา ผู้ถูกร้องมิได้จัดส่งเอกสารหลักฐานหรือชี้แจงเหตุผลแต่อย่างใด

ผู้ร้องพิจารณากรณีผู้ถูกร้องมิได้ชี้แจงหรือจัดส่งเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ตามที่ผู้ร้องแจ้งให้ดำเนินการซึ่งเป็นการไม่ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง อันเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๙๓ และเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นชอบให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อให้มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๙๓ และผู้ร้องขอให้มีคำสั่งให้ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมืองฯ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๕ และลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๖ จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามมาตรา ๙๗ และให้มีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคฯ ดังกล่าว มีกำหนดเวลาห้าปี นับแต่วันที่มิคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๙๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับเดียวกัน

ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า พรรคผู้ถูกร้องได้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้ผู้ร้องทราบโดยได้รายงานเงินเหลือจ่ายและส่งเงินที่เหลือจ่ายพร้อมดอกเบี้ยให้กองทุน เพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองภายในเดือนมกราคม ๒๕๕๗ และได้จัดส่งแบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๗ พร้อมงบดุลรายละเอียดให้แก่ผู้ร้องแล้ว ตามสำเนาใบตอบรับที่แนบมา แต่สำหรับค่าใช้จ่ายนั้น จะต้องได้รับการรับรองจากที่ประชุมใหญ่ของพรรคก่อน ผู้ถูกร้องได้เรียกประชุมใหญ่สามัญประจำปีของพรรคในวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๗ และครบกำหนดที่ผู้ถูกร้อง ต้องส่งเอกสารให้ผู้ร้องในวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๗ แต่ในช่วงเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๗ ผู้ถูกร้อง และไปรษณีย์ไม่สามารถเข้าไปส่งเอกสารที่ทำการของผู้ร้องได้ เนื่องจากมีการชุมนุมและปิดล้อม ศูนย์ราชการฯ ซึ่งเป็นที่ตั้งที่ทำการของผู้ร้อง และในวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้ยึดอำนาจการปกครองประเทศและยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และมีประกาศห้ามพรรคการเมืองดำเนินกิจการ ผู้ถูกร้องจึงไม่กล้าส่งเอกสาร ในนามผู้ถูกร้อง ต่อมาได้มีประกาศ คสช.ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลบังคับใช้ต่อเนื่อง ผู้ถูกร้องจึงได้ส่งเอกสารประกอบการใช้จ่ายเงิน ให้ผู้ร้องเรียบร้อยแล้ว ปรากฏตามสำเนาหนังสือสำนักงานใหญ่พรรคดำรงไทย ที่ ดท ๐๒ (๒๕๕๘)/๐๒๒ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๗ และสำเนาใบเสร็จค่าไปรษณีย์ที่ผู้ถูกร้องส่งหนังสือดังกล่าว รวมทั้ง สำเนาใบเสร็จค่าไปรษณีย์ที่ผู้ถูกร้องส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินเป็นกล่องและเอกสาร ในกล่อง กรณีถือได้ว่าผู้ถูกร้องได้ดำเนินการตามข้อกำหนดมาโดยลำดับ และผู้ร้องก็ได้รับทราบ การใช้จ่ายเงินมาเป็นระยะๆ แต่เนื่องจากเกิดวิกฤติทางการเมือง จึงเป็นเหตุขัดข้องและความจำเป็น ในการจัดส่งเอกสารตามที่กฎหมายกำหนด ผู้ถูกร้องจึงไม่มีเจตนาหลีกเลี่ยงที่จะไม่ส่งเอกสารการใช้จ่ายเงิน ตามที่กฎหมายกำหนด

ผู้ร้องชี้แจงเพิ่มเติมว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ประกอบประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๔ มิได้กำหนดให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง

ต้องได้รับการรับรองการใช้จ่ายเงินจากที่ประชุมใหญ่พรรคการเมืองแต่อย่างใดและช่วงเวลาที่ผู้ร้องกำหนดให้ผู้ถูกร้องส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินฯ ภายในวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗ นั้น สถานที่ทำการของผู้ร้องยังคงปฏิบัติงานได้ตามปกติ มิได้ถูกปิดล้อมหรือเกิดเหตุการณ์วุ่นวายตามที่ผู้ถูกร้องกล่าวอ้างจนถึงขนาดที่ผู้ถูกร้องไม่อาจติดต่อประสานกับผู้ร้องได้ ไม่ว่าจะทางไปรษณีย์หรือโทรสาร และพรรคการเมืองต่าง ๆ ยังสามารถส่งเอกสารได้ตามปกติ นอกจากนี้ ตามที่ผู้ถูกร้องอ้างว่าได้ส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินตามหนังสือที่ ดท ๐๒ (๒๕๕๙)/๐๒๒ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๗ มายังผู้ร้อง นั้น ก็เป็นการส่งเอกสารในส่วนของงบการเงินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๗ ประกอบมาตรา ๔๕ เป็นการนำส่งคนละมาตรา และล่วงเลยระยะเวลาที่ผู้ร้องได้ให้โอกาสผู้ถูกร้องในการนำส่งเอกสารหลักฐานแล้ว ผู้ร้องจึงไม่อาจทราบได้ว่าผู้ถูกร้องได้ใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ถูกต้องตามความเป็นจริงหรือไม่ และผู้ถูกร้องก็ได้ชี้แจงเหตุผลแต่อย่างใด

ปัญหาที่ต้องพิจารณามีว่า มีเหตุให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๘๒ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มีหลักการที่เกี่ยวกับการสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐ ซึ่งมีบทบัญญัติให้มีกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายในการสนับสนุนพรรคการเมืองและการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวกับการพัฒนาพรรคการเมืองตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดและกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินทุนหมุนเวียนและพัฒนาพรรคการเมืองโดยมาตรา ๘๑ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนดให้พรรคการเมืองได้รับการสนับสนุนเกี่ยวกับค่าไปรษณียากร ค่าโทรศัพท์หรือค่าโทรคมนาคมอื่น การจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ของพรรคการเมือง ค่าเช่าสำนักงานพรรคการเมือง หรือสาขาพรรคการเมือง ค่าสาธารณูปโภค ค่าเช่าสถานที่จัดประชุมใหญ่พรรคการเมือง หรือจัดประชุมใหญ่สาขาพรรคการเมือง หรือเพื่อการหาเสียงเลือกตั้ง หรือการอื่นเพื่อให้พรรคการเมืองสามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอย่างเท่าเทียมกันตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นสมควร และเพื่อเป็นการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าว

มาตรา ๘๒ บัญญัติให้ พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามกฎหมายบัญญัติและจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป ผู้ถูกร้องได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนตามมาตรา ๘๑ ดังกล่าวในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และได้เบิกจ่ายจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไปแล้ว ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป ข้อเท็จจริงเป็นที่ยอมรับกันว่าผู้ถูกร้องได้จัดส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้แก่ผู้ร้องแล้ว แต่ประเด็นที่ยังเป็นข้อโต้แย้งกันอยู่ คือ ผู้ถูกร้องได้จัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้แก่ผู้ร้องแล้วหรือไม่ เห็นว่า ผู้ถูกร้องได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และจัดส่งให้ผู้ร้องแล้ว แต่ผู้ถูกร้องมิได้จัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบรายงานการใช้จ่ายเงินดังกล่าวให้แก่ผู้ร้อง หลักฐานที่ผู้ถูกร้องกล่าวอ้างว่าได้นำส่งเอกสารหลักฐานประกอบรายงานการใช้จ่ายเงินก็เป็นเพียงการส่งงบการเงินให้กับผู้ร้องมิใช่เอกสารหลักฐานประกอบรายงานการใช้จ่ายเงินและแม้แต่เอกสารหลักฐานที่ผู้ถูกร้องยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญก็มีใช้เอกสารหลักฐานประกอบรายงานการใช้จ่ายเงินดังกล่าวจึงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องมิได้จัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้แก่ผู้ร้องแต่อย่างใด การที่ผู้ถูกร้องได้ใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองโดยหลักการของการใช้จ่ายเงินจะต้องมีหลักฐานการรับการจ่ายเงินเพื่อเป็นหลักฐานประกอบในการตรวจสอบขององค์กรที่เกี่ยวข้อง และการที่ผู้ถูกร้องมิได้จัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบรายงานการใช้จ่ายเงินในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้แก่ผู้ร้องทำให้ผู้ร้องไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าผู้ถูกร้องได้ใช้จ่ายเงินถูกต้องตามความเป็นจริงหรือไม่ และเมื่อผู้ร้องสั่งให้ผู้ถูกร้องจัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบรายงานการใช้จ่ายเงินดังกล่าวให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือซึ่งผู้ถูกร้องได้รับหนังสือดังกล่าว เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๗ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาผู้ถูกร้องมิได้จัดส่งเอกสารหลักฐานหรือชี้แจงเหตุผลแต่อย่างใดหรือแม้แต่ในกระบวนการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกร้องก็มิได้แสดงเอกสารหลักฐานดังกล่าว กรณีจึงมีเหตุให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบ มาตรา ๘๒ ได้

ประเด็นที่สอง ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง จะจัดแจ้งการจัดตั้ง พรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้ง พรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ หรือไม่ และหัวหน้าพรรคหรือกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่มีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือ ทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว จะต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘ หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ บัญญัติว่า “ในกรณีที่พรรคการเมืองต้องยุบเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนมาตรา ๔๒ วรรคสองหรือมาตรา ๘๒ หรือต้องยุบตามมาตรา ๙๔ ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบไป จะจัดแจ้ง การจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้ง การจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องยุบไป” มาตรา ๙๘ บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองใดเพราะเหตุอันเนื่องมาจาก การฝ่าฝืนมาตรา ๘๒ หรือเหตุตามมาตรา ๙๔ และปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดมีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำ ดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่คำสั่ง ให้ยุบพรรคการเมือง” และมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารการเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ ของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง ตลอดจนจัดให้มีการทำบัญชีตามมาตรา ๔๕ ให้ถูกต้อง ตามความเป็นจริง”

พิจารณาแล้วเห็นว่า การใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองตามที่ได้รับจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองของผู้ถูกร้องเป็นเรื่องสำคัญที่เกี่ยวกับการบริหารการเงินและควรต้องอยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง เมื่อพรรคผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยไม่มีเอกสารหลักฐานประกอบรายงานการใช้จ่ายเงินดังกล่าว จึงถือเป็นการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงอันเป็นเหตุให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ทำให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้องจะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปี นับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง และการรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ากรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องมีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลยให้มีการใช้จ่ายเงินของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง โดยไม่ถูกต้องจนเป็นผลให้ผู้ถูกร้องไม่สามารถจัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบรายงานการใช้จ่ายเงินดังกล่าว ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้โดยกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องดังกล่าว คือ คณะกรรมการบริหารพรรคตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๕ และประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๖ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคดำรงไทย ดังนั้น จึงมีความเห็นให้ตัดสิทธิกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องดังกล่าวเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ และเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องดังกล่าวเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามมาตรา ๙๘ อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีความเห็น ดังนี้

๑. ให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๘๒

๒. ตัดสิทธิหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ และให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง

ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมืองฯ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๕ และประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๖ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่มิคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘

นายบุญส่ง กุลบุปผา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ